

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طراحی معماری

شاخه‌ی: کاردانش

زمینه‌ی: صنعت

گروه تحصیلی: عمران

زیرگروه: معماری

نام استاندارد مهارتی مبنا: نقشه کشی معماری

کد استاندارد مهارتی: ۰۳۲/۵۴/۱/۳-۰

شماره درس: نظری ۰۱۵۴/۲ عملی ۰۱۵۵/۲

سرشناسه: آریانزاد، پرستو، ۱۳۵۵.

عنوان و نام پدیدآورنده: مبانی طراحی معماری رشته عمران زمینه صنعت شاخه کاردانش / مؤلف پرستو آریانزاد: برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش.

مشخصات نشر: تهران: گویش نو، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۲۲۷ ص: مصور (بخشی رنگی): ۲۹×۲۲ س.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۸۴-۶۶-۵

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: معماری -- طراحی

شناسه افزوده: طباطبایی زواره، ملک

شناسه افزوده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر تألیف و برنامه‌ریزی درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

و کاردانش

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ م ۳۳ / ۹۷۵۰

رده‌بندی درویی: ۷۲۰/۲۸۴

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۳۵۸۵۰۳

تاریخ درخواست: ۱۳۹۰/۰۳/۰۹

تاریخ پاسخ‌گویی: ۱۳۹۰/۰۳/۱۷

کد پیگیری: ۲۳۵۷۶۸۶

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

همکاران محترم و دانش‌آموزان عزیز:

پیشنهادها و نظرات خود را درباره‌ی محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره‌ی ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف
آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش، ارسال فرمایند.

پیام‌نگار (ایمیل) tvoccd@roshd.ir
وب‌گاه (وب‌سایت) www.tvoccd.medu.ir

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش

عنوان و کد کتاب: مبانی طراحی معماری، ۶۰۹/۴۲

مجری: انتشارات گویش نو

مؤلفان: پرستو آریانزاده، ملک طباطبایی زواره

صفحه‌آرا: فاطمه درویش

طراح جلد: محمدحسن معماری

نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۹۰

تیراژ: ۱۰۰۰

این کتاب در کمیسیون تخصصی نقشه‌کشی معماری مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است.

ناشر: انتشارات گویش نو (تهران: خیابان انقلاب - خیابان فجر رازی - خیابان وحید نظری شرقی - بلاک ۶۱ تلفن: ۵۰-۴۹-۶۶۹۵۶۰۳۴، ۶۶۴۸۴۵۳۴)

وب‌سایت www.bookgno.ir

چاپ: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران

(تهران - کیلومتر ۱۷ جاده‌ی مخصوص کرج - خیابان ۶۱ "داروبخش" تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴)

نظارت بر چاپ و توزیع: اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

تهران - ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، صندوق پستی:

۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت www.chap.roshd.ir

حق چاپ محفوظ است.

ISBN: 978-600-5084-66-5

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۸۴-۶۶-۵

از زمانی که انسان بر این کره خاکی پا گذاشت تأمین مسکن و سر پناه از اولین نیازهای او بوده است. در طول سالیان پاسخگویی به این نیاز تغییراتی کرده است اما به خودی خود پا برجاست.

در ابتدا او حفره‌هایی را که در دل کوه‌ها وجود داشت برگزید، سپس با دیگر امکاناتی که در اطراف خود یافت اقدام به ساخت اولین سر پناه و به عبارتی خانه خود کرد. خانه‌های اولیه را از مصالح در دسترس و با تکنیک‌های اولیه ساخت و مطابق خواسته‌هایشان شکل گرفت.

هنر و تکنیک خانه‌سازی تا سالیان متمادی در اختیار استفاده‌کنندگان آن‌ها بود. به تدریج ساخت بناهای عمومی به افرادی که از نبوغ و اندیشه خاصی در این زمینه برخوردار بودند (معماران) سپرده شد. به دنبال آن طراحی و ساخت خانه‌های افراد شاخص جامعه و سپس دیگر افراد به معماران داده شد. از بین ساختمان‌های مسکونی آن‌هایی ماندگار بودند که علاوه بر دقت در ساخت و استحکام کافی به خواسته‌ها و نیازهای ساکنین آن‌ها توجه شده بود و پاسخگوی عملکردهایی که در آن‌ها اتفاق می‌افتاد بودند، در ضمن جنبه زیبایی همواره در کنار دیگر عوامل مکمل آن‌ها بود. بسیاری از خانه‌هایی که از معماری سنتی ما به جا مانده است دارای چنین ویژگی‌هایی هستند.

در کتاب حاضر سعی شده است علاوه بر توجه به جنبه علمی و آموزشی معماری به نکات بارز در طراحی خانه‌های سنتی ایران و اقلیم‌های گوناگون آن تأکید شود.

شایسته است هنرآموزان گرمی با در نظر گرفتن شرایط ویژه فرهنگی، اقلیمی و... منطقه خود هنرجویان را در انجام تمرین‌های هر واحد کار راهنمایی بفرمایند.

این کتاب در قالب ده واحد کار تألیف شده است. لازم است هنرجویان قبل از ورود به مباحث طرح شده در استاندارد با فرایند طراحی آشنا شوند، بدین منظور واحد کار اول به آن اختصاص داده شده است. در واحد کار دوم فضاهای رایج در یک خانه مسکونی مورد بررسی قرار گرفته و در واحد کار سوم ابعاد و اندازه در فضاها با توجه به ابعاد و مقیاس انسانی در فضاهای گوناگون خانه بررسی شده است. واحد کار چهارم اختصاص به روابط بین فضاها دارد. پس از آشنایی هنرجویان با این مطالب مباحثی در خصوص حجم، نما و شکل خانه در واحد کار پنجم بیان شده است.

آشنایی با بستر پروژه مکان‌یابی ساختمان در قالب واحد کار ششم توضیح داده شده است. در واحد کار هفتم چکیده‌ای از مباحث مقررات ملی ساختمان در خصوص ساختمان‌های مسکونی آمده است. نورپردازی فضاها به عنوان مکمل بحث‌هایی که تاکنون مطرح شده است در واحد کار هشتم پیش‌بینی شده.

در بخش پایانی کتاب آشنایی هنرجویان با طراحی ساختمان‌های اداری و تجاری تحت عنوان واحد کار نه و ده توضیح داده شده است.

لازم به ذکر است سعی شده این مطلب بر اساس استاندارد مربوطه ولی با ترتیبی شاید متفاوت از آن برای درک بهتر مخاطبان از مطلب بیان شود.

امید است صاحب‌نظران، هنرآموزان و هنرجویان گرمی با پیشنهادات خود، ما را در بهبود کیفیت کتاب یاری کنند.

- واحد کار ۱ آشنایی با فرایند طراحی ۱
مقدمه ۲
روند طراحی (مسیر از سؤال به جواب) ۵
مرحله ۱: شناخت ۶
مرحله ۲: برنامه‌ریزی ۷
مرحله ۳: طراحی ۱۰
پیمانه ۳: طراحی پلان‌های آپارتمانی و ویلایی
واحد کار ۲- آشنایی با فضاهای مختلف یک واحد مسکونی ۱۶
آشنایی با عرصه‌های مختلف واحد مسکونی ۱۹
عرصه زندگی خانوادگی ۲۰
عرصه زندگی خصوصی ۳۰
عرصه پذیرایی و مراسم ۳۵
عرصه خدمات و پشتیبانی ۴۱
فضاهای باز و نیمه‌باز ۴۵
واحد کار ۳- ابعاد و اندازه در فضاهای مختلف یک واحد مسکونی ۵۳
ابعاد و تناسبات در فضای معماری ۵۵
ابعاد و مقیاس‌های انسانی ۵۵
ابعاد و اندازه فضاهای مسکونی ۵۸
واحد کار ۴- آشنایی با روابط فضاهای در یک واحد مسکونی ۹۷
روابط فضاهای ۹۹
چرخش و حرکت در فضا ۱۰۴
ارتباط فضاهای: ۱۰۶
واحد کار ۵- آشنایی با حجم، نما و شکل خانه مسکونی ۱۱۵
حجم و نما ۱۱۷
شکل کلی حجم خانه ۱۱۸
خط زمین و خط بام ۱۲۰
عوامل اثرگذار خارجی بر حجم و نما ۱۲۱
بام خانه ۱۲۵
سازمان‌دهی اجزا بر روی نما ۱۲۷
واحد کار ۶- آشنایی با بستر پروژه و مکان‌یابی ساختمان ۱۳۳
تحلیل بستر پروژه و مکان‌یابی ساختمان ۱۳۵
اقلیم ۱۳۵
تحلیل سایت و مکان‌یابی ۱۴۳
شیب و توپوگرافی زمین ۱۴۳
راه‌های ارتباطی ۱۴۶

- جنس خاک و مقاومت زمین ۱۴۶
عناصر طبیعی و مصنوع زمین ۱۴۷
همسایگان اطراف زمین ۱۴۸
واحد کار ۷- آشنایی با مقررات و آیین نامه های
مرتبط با طراحی خانه مسکونی ۱۵۳
استقرار ساختمان ۱۵۴
الزامات نما ۱۵۵
الزامات فضاهای باز ۱۵۵
الزامات فضای نیمه باز ۱۵۶
الزامات پیش آمدگی بنا ۱۵۶
الزامات فضاهای توقف گاه وسایل نقلیه ۱۵۷
الزامات فضاهای تاسیساتی ۱۵۷
الزامات مصالح فضاهای داخلی ۱۱۵۸
الزامات پله ۱۵۸
الزامات در و پنجره ۱۵۹
ابعاد الزامی داخل بنای مسکونی ۱۶۴
الزامات تامین نور در فضا ۱۶۵
پیمانه ۳: طراحی پلان نورپردازی واحد مسکونی
واحد کار ۸- توانایی طراحی پلان نورپردازی: ۱۷۱
نورپردازی ۱۷۳
نورپردازی طبیعی ۱۷۴
انواع نورگیرها در ساختمان ۱۷۶
نورپردازی مصنوعی: ۱۷۹
نورپردازی در فضاهای مسکونی ۱۸۱
پیمانه ۴: طراحی پلان های اداری و تجاری
واحد کار ۹- توانایی طراحی پلان های اداری ۱۹۱
فضاهای اصلی اداری ۱۹۳
فضاهای پشتیبانی ۱۹۷
فضاهای خدمات ۱۹۸
فضاهای مسیر گردش ۱۹۹
شکل و جهت ساختمان ۱۹۹
نمای ساختمان اداری ۲۰۰
واحد کار ۱۰- توانایی طراحی پلان تجاری ۲۰۳
ساختمان های تجاری ۲۰۴
آسانسور و پله برقی و پلکان در فروشگاه ها ۲۱۸
تحويل کالا و انبار در فروشگاه ها ۲۱۹
منابع و مآخذ ۲۲۳

ساعت			عنوان توانایی	توانایی	شماره
جمع	عملی	نظری			واحدکار
۲۰	۱۲	۸	توانایی طراحی پلان‌های آپارتمانی در زمین‌های محدود	۳ و ۴	۶-۵-۴-۳-۲-۱
۲۰	۱۲	۸	توانایی طراحی پلان‌های ویلایی		
۲۸	۸	۲۰	توانایی شناخت و بکارگیری آیین‌نامه‌های مرتبط با طراحی معماری در ساختمان	۱۵	۷
۹	۴	۵	توانایی طراحی و ترسیم پلان نورپردازی	۱۲	۸
۲۰	۱۲	۸	توانایی طراحی پلان اداری و تجاری	۷	۱۰ و ۹

www.ketab.ir